

Dosarul nr. 2ra-1231/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud. M. Macar)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, Iu. Cotruță, N. Budăi)

DECIZIE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Tatiana Vieru
Ala Cobăneanu
Victor Burduh
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Blașco împotriva lui Mihail Sulă cu privire la încasarea datoriei, și

cererea reconvențională înaintată de Mihail Sulă împotriva lui Ion Blașco cu privire la declararea nulității contractului de împrumut,

împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 19 iulie 2016, Ion Blașco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Sulă solicitând încasarea de la pârât a împrumutului în mărime de 80000 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 35155 de euro și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Ion Blașco a invocat că la data de 04 iulie 2013 Mihail Sulă a primit de la reclamant cu titlu de împrumut suma de 80000 de euro, cu scadența la data de 13 august 2013. Pârâtul, în termenul stabilit, nu și-a onorat obligația de a restitui suma împrumutată și nici nu a reacționat la solicitările înaintate.

La 26 februarie 2018, Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, a depus cerere reconvențională împotriva lui Ion Blașco solicitând respingerea integrală a acțiunii înaintate de Ion Blașco; admiterea cererii reconvenționale; declararea nulității contractului de împrumut din 04 iulie 2013 ca fiind încheiat prin dol; încasarea de la Ion Blașco în beneficiul lui Mihail Sulă a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Mihail Sulă a indicat că se cunoaște cu Ion Blașco din copilărie, având cu acesta relații de prietenie pe parcursul a mai multor ani. În perioada în care relațiile dintre părți au fost bune, Mihail Sulă a

împrumutat cu titlu oneros, de trei ori, bani în sumă a câte 10000 de euro cu dobânda de 10% lunar, bani care au fost restituiți la timpul indicat de către Ion Blașco. La fiecare împrumut bănesc, Mihail Sulă întocmea câte o recipisă. Ultima dată a primit cu titlu de împrumut suma de 10000 de euro, la 04 iulie 2013, părțile stabilind o dobândă de 10% lunar, însă Ion Blașco la transmiterea sumei împrumutate de 10000 de euro a solicitat indicarea în recipisă a sumei de 80000 de euro, aceasta urmând să fie garanția restituirii sumei totale de 11000 de euro.

Mihail Sulă a afirmat că avea încredere în Ion Blașco și din acest motiv a indicat în recipisă că a primit suma de 80000 de euro, însă de fapt i-a fost transmisă suma de 10000 de euro. În recipisa dată, la insistența lui Ion Blașco au fost indicați și doi martori, care, de fapt, nu au participat la transmiterea banilor și la întocmirea recipisei. În luna august 2013 a restituit suma împrumutată de 10000 de euro și dobânda aferentă în mărime de 1000 de euro lui Ion Blașco, iar ultimul l-a asigurat că va distruge recipisa, la fel, cum a procedat și anterior.

Partea reclamantă a precizat că recipisa urmează să fie catalogată ca fiind un contract de împrumut încheiat prin dol, încheierea contractului fiind determinată de comportamentul dolosiv și viclean al lui Ion Blașco, deoarece Mihail Sulă a restituit valoarea reală împrumutată și dobânda aferentă, între părți neexistând niciun raport juridic. În realitate, acesta nu a împrumutat de la Ion Blașco suma de 80000 de euro așa cum s-a indicat în recipisă și astfel, acestuia nu-i poate fi corelată obligația de a rambursa împrumutul în sumă de 80000 de euro. Mai mult, în adresa lui Mihail Sulă nu au fost înaintate pretenții pe cale extrajudiciară. Ion Blașco încercând să însușească ilegal suma de 115155 de euro din proprietatea lui Mihail Sulă.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central s-a admis acțiunea înaintată de Ion Blașco; s-a încasat de la Mihail Sulă în beneficiul lui Ion Blașco datoria în mărime de 80000 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii, dobânda de întârziere în sumă de 35155 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii, cheltuieli de judecată formate din plata taxei de stat în mărime de 12500 de lei; s-a respins cererea reconvențională înaintată de Mihail Sulă ca neîntemeiată (f.d.149; 156-163).

Prin decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Mihail Sulă și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central.

La 03 aprilie 2019 și la 01 iulie 2019, Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, a declarat recurs împotriva deciziei din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor instanțelor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și de admitere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului s-a menționat că contrar probelor și circumstanțelor faptice invocate, instanța de judecată nu a constatat raportul obligațional instituit între părți, nu a efectuat o încadrare juridică a circumstanțelor faptice, dând o apreciere părtinitoare probelor anexate la materialele cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 28 martie 2019, iar Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, a declarat recurs la 03 aprilie 2019. Astfel, recursul declarat la 03 aprilie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursurile admisibile și a decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, și va casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă, fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că la 04 iulie 2013 a fost întocmită o recipisă din numele lui Mihail Sulă, prin care acesta a împrumutat de la Ion Blașco suma de 80000 de euro și s-a obligat că până la data de 13 august 2013 să restituie suma împrumutată, în caz contrar va suporta consecințele conform legii.

Ion Blașco prin cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea de la Mihail Sulă a împrumutului în mărime de 80000 de euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 35155 de euro și a cheltuielilor de judecată.

La rândul său, Mihail Sulă a înregistrat cererea reconvențională prin care a solicitat declararea nulității contractului de împrumut din 04 iulie 2013 ca fiind încheiat prin dol, încasarea de la Ion Blașco în beneficiul lui Mihail Sulă a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu jucarea cauzei în fond, prin hotărârea din 04 decembrie 2018, a admis acțiunea înaintată de Ion Blașco, a încasat de la Mihail Sulă în beneficiul lui Ion Blașco datoria în mărime de 80000 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii, dobânda de întârziere în sumă de 35155 de euro, convertiți în lei moldovenești la cursul Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii, cheltuieli de judecată formate din plata taxei de stat în mărime de 12500 de lei și a respins cererea reconvențională înaintată de Mihail Sulă ca neîntemeiată. (f.d.149; 156-163)

Curtea de Apel Chișinău, verificând legalitatea și temeinicia actului de dispoziție pronunțat de către prima instanță, prin decizia din 28 martie 2019 a respins apelul declarat de Mihail Sulă și a menținut hotărârea din 04 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că luând în considerare faptul că Mihail Sulă nu și-a onorat obligația de restituire a împrumutului față de Ion Blașco, ultimul este îndreptățit, în baza normelor de drept materiale, să solicite executarea prestației de la Mihail Sulă de restituire a împrumutului și a dobânzii legale conform înscrisului enunțat.

La fel, instanța de apel a relatat că odată ce s-a stabilit faptul existenței raportului juridic obligațional între părți și faptul neonorării obligației de către Mihail Sulă de restituire a împrumutului în mărime de 80000 de euro, prima instanță întemeiat a concluzionat necesitatea încasării de la Mihail Sulă în beneficiul lui Ion Blașco a sumei împrumutului în mărime de 80000 de euro.

Cu referire la respingerea acțiunii reconvenționale, instanța de apel a precizat că reclamantul acțiunii reconvenționale, invocând comportamentul dolosiv al lui Ion Blașco la încheierea contractului de împrumut, nu a invocat prin ce mijloace viclene sau dolosive l-a determinat Ion Blașco să semneze recipisa din 04 iulie 2013, primul ne prezentând astfel nicio probă în sensul art. 121 Cod de procedură civilă, care ar demonstra comportamentul dolosiv invocat.

În contextul dat, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea respingerii acțiunii reconvenționale înaintate de Mihail Sulă, având în vedere că în speță nu s-a confirmat vicierea consimțământului lui Mihail Sulă la semnarea recipisei din 04 iulie 2013, acesta fiind valabil exprimat în scopul producerii efectelor juridice – a primirii cu împrumut a sumei de 80000 de euro de la Ion Blașco, având obligația de a întoarce suma împrumutului până la data de 13 august 2013.

Totodată, instanța de apel a specificat că ordonanța din 10 august 2018 privind începerea urmăririi penale conform semnelor componente de infracțiune prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal pe numele lui Ion Blașco, nu servește drept probă în vederea demonstrării comportamentului dolosiv al lui Ion Blașco, or, în

conformitate cu prevederile art. 8 Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Cercetând conținutul deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și ipotezele invocate în cererea de recurs, Colegiul constată că instanța de apel a examinat superficial cauza dedusă judecății, fără elucidarea pe deplin a circumstanțelor cauzei și aprecierea argumentelor invocate în apel.

În acest sens, Colegiul învederează că o hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa argumentele „pro” și „contra” care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care, în mod necesar, trebuie să se raporteze, pe de o parte, la susținerile și apărările părților, iar, pe de alta parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecății, în caz contrar fiind lipsită de suport probator și legal. Motivarea este un element esențial al unei hotărâri judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Obligatorietatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

Orice parte în cadrul unei proceduri are dreptul să prezinte instanței de judecată observațiile și argumentele sale și să se pretindă organului judiciar să le examineze pe acestea în mod efectiv. Dreptul la un proces echitabil, prin urmare, nu poate fi considerat efectiv decât dacă observațiile părților sunt corect examinate de către instanță, instanța care are în mod necesar obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de probă, cel puțin pentru a le aprecia relevanța.

Pornind de la aceste aspecte, Colegiul constată că, în speță, instanța de apel, în esență, și-a motivat decizia axându-se pe ipoteza că Mihail Sulă este responsabil de a suporta consecințele rezultate din neexecutarea condițiilor stabilite în recipisa datată cu 04 iulie 2013, generalizând constatările sale în acest sens prin prisma legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe.

Prin criticile aduse deciziei contestate, recurentul Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, susține că, de fapt, suma împrumutată în mărime de 10000 de euro a fost restituită, iar suma care a fost indicată în recipisă a constituit doar o garanție în scopul de a întoarce suma împrumutată, fapt cerut de reclamantul Ion Blașco.

La fel, recurentul a relatat în cadrul dezbaterilor judiciare că martorii indicați în recipisă, ca fiind prezenți la semnarea acesteia, de fapt nu au fost. Cerința privind indicarea în recipisa din 04 iulie 2013 a martorilor – Străjescu Teodor și Valentina la fel a fost solicitată de către Ion Blașco.

Colegiul accentuează că instanța de apel stabilind existența raportului juridic obligațional între părți și lipsa caracterului dolosiv la încheierea tranzacției a evitat de a se expune asupra rolului martorilor în recipisa din 04 iulie 2013, în condițiile

când din declarațiile lui Mihail Sulă se constată că martorii – Străjescu Teodor și Valentina nici nu au fost prezenți la întocmirea înscrisului dat.

Mai mult, Colegiul notează că în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel din 28 martie 2019, avocatul Alexandru Tonu, reprezentând interesele lui Mihail Sulă, a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru a anexa la materialele cauzei procesul-verbal de confruntare a martorului Străjescu care a fost vizat în recipisa întocmită la 04 iulie 2013, în opinia sa, acest înscris ar avea o importanță majoră în soluționarea justă a cauzei, însă instanța de apel a respins demersul dat ca fiind tardiv. (f.d. 219)

Colegiul învederează că Mihail Sulă consideră că anume prin acest înscris îi poate fi confirmată poziția de apărare în sensul încheierii tranzacției prin dol, însă lipsirea acestuia de dreptul de a prezenta înscrisul dat, poate duce la încălcarea dreptului recurentului la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și i-ar îngreuna dreptul de a dovedi circumstanțele pe care le invocă ca temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

În aceste ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de apel a respins demersul prezentat de către reprezentantul recurentului privind amânarea ședinței de judecată fără a investiga complet și a verifica temeiul de amânare, lăsând fără răspuns mai multe probleme abordate de către partea recurentă.

Mai mult ca atât Colegiul reține că cererea privind administrarea probelor nu putea fi respinsă ca fiind tardivă, ori legislația procesuală nu prevede un astfel de temei de a respinge cererea de a prezenta probe.

Din materialele dosarului nu rezultă că instanța de apel a acordat termen pentru prezentarea probei solicitate apelantului și ultimul ar fi omis acest termen și în acest caz instanța a dispus respingerea cererii ca fiind tardivă. Ori, chiar și într-o astfel de situație, instanța de judecată dispune de alte competențe indicate în art. 119/1 Cod de procedură civilă.

Tot aici este de menționat că la soluționarea demersului privind prezentarea probelor suplimentare instanța de apel urma să se călăuzească de prevederile art. 372 Cod de procedură civilă în coroborare cu art. 119/1 Cod de procedură civilă, care expres stabilește condițiile și ordinea de prezentare a probelor.

Colegiul menționează că în conformitate cu art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Iar, alin. (2) al aceluiași articol prevede că, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Drept urmare, Colegiul consideră că această împrejurare prezintă o obligație a instanței de apel de a supune aprecierii probele și a acorda posibilitate părților pentru folosirea tuturor mijloacelor procedurale întru demonstrarea circumstanțelor invocate în acțiunile înaintate, ori, în opinia recurentului, anume procesul-verbal de confruntare a martorului Străjescu ar constitui o probă pertinentă și veridică în susținere poziției sale în vederea declarării nulității contractului de împrumut din 04 iulie 2013 ca fiind încheiat prin dol.

Așadar, pentru a evita orice suspiciune sub aspectul încheierii tranzacției prin dol, instanța de apel urmează să verifice aspectele ce țin de rolul martorilor indicați în recipisa din 04 iulie 2013, în condițiile când din materialele cauzei se atestă că aceștia au fost indicați la solicitarea lui Ion Blașco și care de fapt nu au fost prezenți la întocmirea acestei recipise.

Tot aici, este de menționat că acest aspect urmează a fi verificat de către instanța de apel și din motiv că Mihail Sulă, prin depozitiile depuse, insistă că se află în relații ostile cu martorul Teodor Străjescu.

De altfel spus, pentru a evita orice împrejurare care ar putea fi pusă la baza unei examinări ineficiente și de a evita orice suspiciune privind examinarea arbitrală a litigiului în vederea aplicării de către Ion Blașco a mijloacelor viclene și dolosive la întocmirea recipisei, instanța de apel urmează a verifica și acest aspect.

Or, însăși existența unei îndoieli apărute în privința martorilor - Străjescu Teodor și Valentina care, precum că ar fi fost prezenți la întocmirea recipisei din 04 iulie 2013 și la primirea de către recurent a banilor, denotă suspiciuni la întocmirea înscrisului dat, rezultând din aspectele reținute supra și nefiind combătute de alți participanți la proces, care prin prisma art. 119 alin. (4) Cod de procedură civilă, au avut posibilitate și trebuiau să se asigure până la judecată cu probă veridică fără a suscita îndoieli.

În aceste condiții, Colegiul consideră că sarcina celui din urmă de a proba alegațiile sale de nerespectare a dreptului său de a prezenta probe în apărarea poziției sale s-a dovedit a fi deosebit de dificilă.

Având în vedere cele relatate, este de menționat că instanța de apel rejudecând cauza urmează a acorda atenției acestui argument al recurentului privind inducerea în eroare în semnarea recipisei din 04 iulie 2013 și de a-i acorda posibilitate lui Mihail Sulă de a prezenta probe suplimentare pentru a-și justifica constatarea precum că tranzacția a fost încheiată prin dol.

De asemenea, Colegiul indică că la rejudecarea cauzei, instanța de apel ar urma să atragă atenția și asupra clarității și motivării hotărârii în partea dobânzilor încasate, ori nici prima instanță și nici instanța de apel nu a indicat expres pentru care anume perioadă s-a dispus încasarea sumei cu titlu de dobândă de întârziere, iar acest aspect este important deoarece poate da naștere la alte raporturi obligaționale.

În consecință, Colegiul precizează că soluționarea cauzei în circumstanțele expuse impune în sarcina instanței de apel obligația de a oferi o motivare completă, reală și explicită în privința fiecărui argument invocat, în special, alegațiile lui Sulă Mihail în ceea ce vizează constatarea circumstanțelor importante pentru justa soluționare a pricinii, inclusiv explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, din depozitiile martorilor.

Or, aceste aspecte esențiale litigiului au rămas fără răspuns din partea instanței de apel în acord cu exigențele impuse la art. 390 alin.(1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, deoarece nu arată, în concret, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței și care au condus la respingerea cererii de apel rezultând din ipotezele invocate în acestea.

În atare circumstanțe, nu se poate deduce decât că a fost încălcat dreptul apelantului/recurentului la un proces echitabil și li s-a cauzat o „vătămare” procesuală, care nu poate fi înlăturată decât prin aplicarea prevederilor 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, respectiv casarea integrală a deciziei atacate și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel pentru a se asigura părților o judecare efectivă a cauzei în ordine de apel, ca garanție a legalității și temeiniciei actului judecătoresc ce va fi adoptat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră necesar nu numai ca justiția să se realizeze în fapt, ci să existe și toate aparențele din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru ca judecata să se desfășoare în mod echitabil.

Curtea reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenție este, *inter alia*, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

La caz, Colegiul precizează că raționamentele invocate de apelant necesitau un răspuns cert și direct, deoarece erau determinante pentru soluționarea corectă, obiectivă și sub toate aspectele a litigiului dedus judecării.

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează a lua în considerare cele expuse anterior.

Or, analiza instanței de apel nu evidențiază cu claritate care sunt condițiile legale în care s-a decis menținerea integrală a soluției primei instanțe și dacă în circumstanțele particulare ale cauzei, acestea au fost interpretate și aplicate corect de către prima instanță. Luând în considerare cerințele dreptului la un proces echitabil, se observă motivarea insuficientă și lipsită de consistență a deciziei contestate, împrejurare care echivalează cu necercetarea cauzei și face imposibilă realizarea controlului judiciar.

Din aceste considerente, având în vedere că circumstanțe esențiale soluționării litigiului dedus judecării nu au fost lămurite de instanța de apel, iar eroarea admisă la judecarea cauzei nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu, și a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Mihail Sulă, reprezentat de avocatul Alexandru Tonu.

Se casează decizia din 28 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Blașco împotriva lui Mihail Sulă cu privire la încasarea datoriei și la cererea reconvențională înaintată de Mihail Sulă împotriva lui Ion Blașco cu privire la declararea nulității contractului de împrumut, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Tatiana Vieru

Ala Cobăneanu

Victor Burduh

Oleg Sternioală